

De komst van de Vredevorst!

Liturgiesuggesties:

Gezang 132: 1, 2 en 3

Gezang 63: 1, 2, 3, 4 en 5

Psalm 102: 6 en 13

Gezang 451: 2

Psalm 1: 1

Schriftlezing: Jesaja 10: 24-11: 10

Gezang 150 (in wisselzang)

Na verkondiging: Schriftberijming 4: 1, 2, 3 en 7

Psalm 96: 6 en 7

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongelui.

In Israël, in het noorden, in Galilea, ligt de bekende kibboets: Nes Ammim.

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog - waarin zes miljoen Joden zijn omgekomen - hebben enkele mensen, Duitsers en anderen, in de nieuwe staat Israël een dorp gesticht, een kibboets.

Ze hebben dat gedaan om duidelijk te maken aan het Joodse volk, dat zij niet alleen staan in de wereld.

De bewoners van deze kibboets wilden de Joden helpen hun land op te bouwen, zodat ze eindelijk in vrede zouden kunnen leven.

Ze noemden de kibboets: Nes Ammim.

Nes Ammim betekent: een banier der natiën.

Je zou ook kunnen zeggen: een teken voor de volken.

Hoe kwamen ze aan die naam?

Die naam haalden ze uit het bijbelgedeelte dat we samen hebben gelezen:

“Het zal ten dien dage geschieden,
dat de volken de wortel van Isaï zullen zoeken,
die zal staan als een banier der natiën
en zijn rustplaats zal heerlijk zijn.”

*

In dit bijbelgedeelte heeft Jesaja het over het komende Rijk van de Messias.

Als hij komt, zal er vrede zijn op aarde!

Dan zullen zelfs de dieren elkaar niet meer verscheuren.

En een kind zal zelfs kunnen spelen met een slang!

Het paradijs komt terug op aarde!

Dan zullen de volken op aarde zich afvragen:

‘Hoe komt dat toch allemaal?’

Ze zullen ernaar zoeken en ze zullen het vinden!

In Israël staat de banier der natiën, Nes Ammim, het teken voor de volken!

Nee, niet die ene kibboets in Galilea - die is maar een signaal daarvan.

Er zal een Koning zijn in Israël, de Vredevorst!
Eens komt de dag waarop de volken de Joden zullen volgen ... in plaats van ver-
volgen.

Wolven, schapen, panters, bokjes, kalveren en leeuwen, allemaal bij elkaar.

En een kleine jongen zal ze weiden.

Maar zover is het nog niet.

Zeker niet in de tijd van Jesaja, de profeet.

*

Wereldoorlog in het Midden-Oosten!

De oude reus, Assyrië, slaat - als een reusachtige inktvis - zijn grijpparmen al verder
om zich heen.

“Zij overvallen Ajath, zij trekken door Migron,

te Michmas legeren zij hun leger-tros.

Zij trekken de bergpas door: ‘Geba zij ons nachtkwartier.’

Rama siddert, Gibeon Sauls vlucht.

Gil het uit, o dochter van Gallim!

Pas op, Laïs!

Arm Anathoth!

Madmena vlucht, de inwoners van Gebim bergen zich.

Nog heden stellen zij zich op te Nob; zij zwaaien hun handen in de richting van de
berg der dochter van Sion, de heuvel van Jeruzalem.”

Het is, broeders en zusters, jongelui, een aanval van snelle stoottroepen, die Jesaja
ons hier tekent.

Niemand in Juda heeft gemerkt dat de legers van Assur zo snel zijn opgetrokken.

Onverhoeds duiken ze op bij de grenzen van het Tweestammenrijk Juda.

Het verrassingseffect is groot.

Van Geba uit begint nu ook een stroom van vluchtelingen op gang te komen.

Ze lopen de hele nacht door en zaaien overal paniek.

‘Assur komt eraan!’

Snel graaien mensen hun bezittingen en kinderen bij elkaar.

Hals over kop slaan ze op de vlucht.

De wegen raken snel vol met voortjagende mannen en vrouwen en huilende
kinderen.

Allemaal zijn ze op weg naar Jeruzalem.

Want daar - achter de massieve muren van de stad - denken ze veilig te zijn voor de
legers van de Assyriërs.

En terwijl de vluchtelingen hijgend en strompelend en duwend de poorten van
Jeruzalem binnenstromen, zien de wachtposten op de muren diezelfde dag nog dat
de legers van Assur het plaatsje Nob bereiken.

Hun lansen en helmen blinken in het licht van de ondergaande zon.

Ze ballen hun vuisten en zwaaien hun wapens in de richting van Jeruzalem.

De Assyriërs staan vlak voor de poorten.

Je kunt hun legers zien vanaf de muren van de stad.

Zo, broeders en zusters, jongelui, ziet Jesaja de vijandelijke leger komen

Zullen ze Jeruzalem veroveren en verwoesten?

Gelukkig niet.

Wij weten meer dan de inwoners van Jeruzalem.

God zelf zal - op zijn tijd - hardhandig ingrijpen.

Hij zal de stad nog ... behoeden voor verovering.

De verzen 33 en 34 van Jesaja 10 laten zien dat de legers van de Assyriërs vernietigd zullen worden.

Ze zijn als een groot bos waarin de HERE, als een houthakker, de ene boom na de andere met zijn reusachtige bijl velt.

Alles hakt Hij om.

Het enige dat er overblijft is een enorme ravage.

Opvallend is dat de Assyriërs in deze laatste verzen van hoofdstuk 10 niet met name worden genoemd.

Het bijbelgedeelte - las ik ergens - heeft daarom een dubbele bodem.

Het gaat natuurlijk over de legers van Assur, maar toch niet uitsluitend over hen.

Wat met de Assyriërs gebeurt, zal het uiteindelijke lot zijn van alle wereldmachten, die het op Gods volk gemunt hebben.

Zij zullen door de hand van de HERE zelf ... vernietigd worden.

Alle profeten van het Oude Testament weten dat.

Maar ook in het Nieuwe Testament klinkt het door.

Niet alleen de Assyriërs, maar alle Gode vijandige wereldmachten zullen het onderspit delven.

Dat betekent houvast en uitzicht voor allen die op de HERE vertrouwen, ook vandaag.

Alle machten - hoe groot, hoe sterk ze ook zijn - kunnen Gods heilsplan niet op dood spoor zetten.

Ze worden zélf door de HERE uitgerangeerd.

Ze worden - ondanks hun aanvankelijke successen - omgehakt als bomen in een groot bos.

Maar er is nog meer.

Ook Gods eigen volk is als een omgehakte boom!

Ook dat lees ik in de laatste verzen van hoofdstuk 10.

Het zijn donkere en benauwde tijden.

De dagen van koning Achaz.

Dagen van god-loosheid en van gods-verduistering.

De dienst aan de HERE is ingeruild voor de dienst aan vreemde goden.

Men zoekt houvast in de duistere wereld van het occulte:

bij waarzeggers en spiritisten.

En daarom komt de HERE met zijn oordeel.

De legers van Assur moeten het volk weer op de knieën brengen voor de God die Zich aan Abraham, Isaäk en Jacob, de God van de vaders, verbonden heeft.

“Doch het volk heeft zich niet bekeerd tot Hem die het sloeg, en het heeft de HERE der heerscharen niet gezocht”,

klaagt Jesaja in hoofdstuk 9 (:12).

Daarom komt - na het oordeel over het Tienstammenrijk in het Noorden - twintig jaar later ook het oordeel over Tweestammenrijk Juda.

“Zie, de Here, de HERE der heerscharen, houdt met vervaarlijke kracht de loverkroon af,
de rijzige stammen worden omgehouden en de hoge geveld;
het dichte gewas van het woud houdt Hij af met het ijzer,
en de Libanon zal vallen door de Heerlijke.”

De bijl van Gods toorn hakt ook de boom van Juda om.
Van het koningshuis van David blijft niets anders over dan een afgehouden stomp.
De tronk van Isaï.

*

Is het nu ... over en uit?

Is Gods plan met de kinderen van Abraham op een fiasco uitgelopen?

Betekent dit een einde van Gods heil voor de wereld?

Gelukkig niet.

Zover laat de HERE het nooit komen.

De afgehouden boomstomp van Isaï - Isaï is de vader van koning David - zal weer gaan uitlopen.

Er zal een scheut te voorschijn komen.

En die zal worden tot een twijg, die groeit en groeit en groeit.

En tenslotte groeit die twijg uit ... tot een banier waaromheen niet alleen Israël, maar alle volken zich zullen verzamelen.

Uit het onttakelde koningshuis zal weer een koning voorkomen.

De Vorst van de Vrede, die Gods bedoeling volledig zal verwerkelijken.

Wie is die Vredevorst?

*

1. Zijn afkomst.

“En er zal een rijsje voortkomen uit de tronk van Isaï en een scheut uit zijn wortelen zal vrucht dragen.”

Alle uitleggers - zowel joodse als christelijke uitleggers - zijn er van overtuigd dat het hier gaat over de Messias.

De Messias die hier wordt voorgesteld als een rijsje of takje dat uit de afgehouden of dorre tronk van Isaï voortkomt.

De boom van het koningshuis van David wordt weliswaar afgehouden in de Babylonische ballingschap.

Eeuwen lang zal er geen koning zijn in Juda en in Israël.

Maar dan wordt het advent.

Een nieuw begin.

Met Israël en Juda en met heel de bewoonde wereld.

Heel duidelijk laat de evangelist Mattheüs ons zien dat de Messias voortkomt uit het geslacht van koning David.

“Al de geslachten dan van Abraham tot David zijn veertien geslachten en van David tot de Babylonische ballingschap veertien geslachten en van de Babylonische ballingschap tot de Christus veertien geslachten.”
Abraham - David - Babylonische ballingschap - Christus. (Mattheüs 1: 17)

En als de engel aan Maria verschijnt vertelt de andere evangelist Lucas dat hij tot haar zegt:

“En zie, gij zult zwanger worden en een zoon baren, en gij zult Hem de naam Jezus geven.

Deze zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en de Here God zal Hem de troon van zijn vader David geven, en Hij zal als koning heersen tot in eeuwigheid, en zijn koningschap zal geen einde nemen.” (Lucas 1: 31-33)

Hoort u het goed?

Het koningshuis van David zal hersteld worden.

Er zal uit dit huis een Koning voortkomen die zal regeren tot het einde van de tijd.

Dit koningskind, deze Vredevorst waarvan Jesaja profeteert heeft een naam: Jezus - God redt!

De zoon van Maria is de scheut uit de tronk van Isai, die als Koning zal heersen en zijn volk zal verlossen.

Maar ... dat wist u ongetwijfeld al.

*

2. Zijn bekwaamheid.

Acht eeuwen voordat deze koning geboren zal worden profeteert Jesaja:

“En op hem zal de Geest des HEREN rusten,
de Geest van wijsheid en verstand,
de Geest van raad en sterkte,
de Geest van kennis en vreze des HEREN;
ja zijn lust zal zijn in de vreze des HEREN.”

* De Geest des HEREN rust op Hem.

God zelf zal Hem toerusten tot zijn taak.

De Geest van God zal op Hem zijn.

De Geest in alle volheid.

Niet voor even.

Voor altijd.

Daar ziet dat woordje ‘rust’ ook op.

Toen Jezus werd gedoopt in de Jordaan, daalde de Geest van God in de gedaante van een duif op Hem neer.

Niet voor een ogenblik, maar voor altijd.

Zo kon Hij zijn werk op aarde tot Gods doel, tot Gods bestemming brengen.

Vrede op aarde, door zijn verzoenend lijden en sterven.

* Gezalfd met de volheid van Gods Geest.

Drie eigenschappen worden daarbij genoemd:

* De Vredevorst bezit de Geest van wijsheid en verstand.

Wijsheid is de gave om verborgen dingen uit te leggen en het diepste wezen van de dingen te doorgronden.

Een gave, die voor een koning onmisbaar is.

En verstand of inzicht is het vermogen om goed te onderscheiden.

Koning Salomo vroeg - bij zijn ambtsaanvaarding - God om deze gaven: wijsheid en verstand.

Hij begreep dat deze gaven voor hem onmisbaar waren om zijn taak als koning goed te kunnen uitvoeren.

* De Vredevorst is ook vol van de Geest van raad en sterkte.

Met elke situatie weet Hij raad.

Hij bezit de gave om leiding te geven, te helpen, juiste beslissingen te nemen.

Maar Hij zal ook in staat zijn, om wat goed en recht is, uit te voeren.

Hij zal een sterke Koning zijn.

Geen van zijn vijanden zal Hem kunnen overwinnen.

Niet door list, noch door geweld.

* De Vredevorst is ook vol van de Geest van kennis en vreze des HEREN.

Deze Koning heeft door de Geest ... kennis van wat Gods wil is.

Hij kent Gods gedachten, die hoger zijn dan mensen kunnen denken.

Hij staat in vertrouwelijke omgang met God.

Levend in volmaakte liefde met de HERE.

Vandaar dat Hij ook niets liever wil dan om Gods reddingsplan uit te voeren.

Volkomen toegewijd aan Gods zaak is Hij.

Zijn vroomheid kenmerkt zijn handelen.

In Jezus van Nazareth herkennen we deze eigenschappen.

Hij is de Vredevorst waarvan Jesaja profeteert.

Geboren uit de maagd Maria.

Wat zijn menselijke afstamming betreft:

Uit het nageslacht van Isai, de vader van koning David.

Op Hem rust de volheid van Gods Geest.

Hij brengt Gods vrede rijk op aarde.

*

3. Zijn regering.

Hoe zal deze Vorst uit het huis van David ... dat rijk van vrede dan brengen?

Jesaja profeteert:

“Hij zal niet richten naar hetgeen zijn ogen zien,
noch rechtspreken naar hetgeen zijn oren horen; ...

Gerechtigheid zal de gordel van zijn lendenen zijn en trouw de gordel van zijn heupen.”

Zijn rechtspraak zal eerlijk zijn.

Hij zal het onrecht van de aarde weg-doen.

Ootmoedigen en geringen - mensen die er in sociaal en maatschappelijk opzicht ellendig aan toe zijn - zal Hij recht doen.

Geweldenaars, verdrukkers en goddelozen krijgen geen schijn van kans meer.

Ze worden geslagen met de roede van zijn mond en gedood met de adem - de ruach, hetzelfde woord wat vertaald wordt met Geest - van zijn lippen.

Deze koning heeft geen politie en geen leger nodig om de geweldenaars in toom te houden.

Met zijn Woord, met de Geest van zijn lippen bedwingt Hij ze.
Eén woord ... en ze zijn er geweest.

“Gerechtigheid zal de gordel van zijn lendenen zijn ...”
Zijn optreden wordt gekenmerkt door loyaliteit aan Gods geboden.
“en trouw de gordel van zijn heupen.”
Hij vaart een vaste koers.
Hij is betrouwbaar.

*

Dat is, broeders en zusters, jongelui, een Koning om naar te verlangen.
Zo'n Koning zou ook vandaag de wereld moeten kunnen regeren.
Want gerechtigheid en betrouwbaarheid ... waar vind je dat nog vandaag in de
politiek en in de maatschappij?
Nog steeds voeren onrecht, bedrog, onbetrouwbaarheid en geweld de boventoon in
onze wereld.
Nog maar al te vaak zijn de woorden van onze machthebbers ... hol en leeg ... en kun
je er niet op aan.
Nog maar al te vaak worden hooggeplaatsten gedreven door honger naar macht en
invloed.
We weten nauwelijks beter.
We kunnen ons niet voorstellen hoe de wereld eruit zal zien, als dat alles niet meer
zo is.

Toch doet Jesaja een poging die wereld te beschrijven en ons daarvan een
profetische indruk te geven.
De enige manier waarop dat kan, is die van de beeldspraak van een dichter.
Het zijn prachtige en gedurfde beelden.
Een wolf en een schaap, een panter en een bokje, een leeuw en een rund, een koe
en een berin ... zie je die samen grazen in de wei?
Nog onvoorstelbaarder is het dat een jongen van zeven een dergelijke kudde zou
hoeden.
En als vandaag een kind van één of twee bij het hol van een adder zou rondkruipen
...
of wanneer een kleuter van een jaar of vier met z'n hand naar het nest van een
gifslang zou graaien ...
we zouden het uitschreeuwen van schrik en van angst.

‘Denk je dat nu eens in’ wil Jesaja zeggen.
Wat een verschil met de situatie van vandaag.
Dát is het Rijk dat de Vredevorst zal stichten.
En als die tijd aanbreekt, zal men ook op de berg Sion, de heilige berg waarop de
tempel is gebouwd, geen kwaad meer doen, nog verderf meer vinden.
Bovendien ... die heilige berg zal dan zo groot zijn als de hele aarde.
Want de hele aarde zal dan vol zijn van de kennis van de HERE.
Net zo vol als een zee vol met water is.
Dan zal de aarde een plaats van rust, van shalom, van vrede zijn geworden.

*

Is dat, broeders en zusters, nu alleen maar toekomstmuziek?
Sommigen denken aan een vrede rijk nog vóór het einde van de tijden.
1000 Jaar zal dat Vrede rijk op aarde zijn.
Ik ben altijd wat huiverig om precies en concreet te zeggen:
'Dit en dát heeft de profeet bedoeld.'
Het kan mij ook niet zoveel schelen.
Ik vind het al heerlijk dát het eenmaal komt: vrede, harmonie in de wereld van mensen en in die van de dieren.
Er zal eens een nieuwe hemel en een nieuwe aarde komen, waarop gerechtigheid woont (Openbaring 21).
Wat kan ik daar soms naar verlangen.
U ook, jij ook?

En toch ... natuurlijk is het waar dat dit Vrede rijk er pas ten volle zal zijn als Jezus op aarde terug zal komen.
Maar dat betekent niet, dat we er nu nog niets van kunnen proeven.
Want dezelfde Geest, die op de Messias rust, is ook aan ons gegeven ... op het Pinksterfeest.
Er waar die Geest werkt, waar Gods wil het leven gaat beheersen, wordt al iets zichtbaar van de gerechtigheid en de trouw, die kenmerkend zijn voor deze Koning en van zijn Rijk.
In een gemeente, waar Gods Geest werkt, begin je al iets te proeven, dat de vijandschap wordt overwonnen.
Dat er geen plaats is voor het kwaad.
En dat het kennen van God en het doen van zijn wil ... de gemeente doortrekt.
Dat kan vandaag al.

Hoe meer de Geest in ons midden werkt, des te meer zal het zichtbaar worden, dat Jezus Christus als een banier onder ons staat opgericht.
Een teken waar de mensen op af komen.
Die banier is een lange, sterke vlaggenmast waaraan de koninklijke standaard wappert.
Als een teken van zijn aanwezigheid.
Net als bij Huis ten Bosch, het paleis van onze koningin.
Als je daar de koninklijke standaard ziet wapperen, weet je: de koningin is er.

Als de kennis van God - of zo je wilt, de liefde van God - de gemeente doortrekt, dan merken de mensen dat.
Dan zeggen ze: Kijk, daar in de Goede Herderkerk, daar is de Koning, de Vrede vorst.
En dan komen ze.

Want waar Christus is, daar kan een mens tot rust komen.
Bij Hem, de Vrede vorst, maakt God een nieuw begin.
Als alles lijkt afgekapt en afgehouden, dan nog is God bij machte om toch nog een twijgje te laten uitlopen.
Zo is Jezus gekomen.
In een voerbak voor de dieren.

Gewikkeld in doeken.
Een Koning-van-niks.
Een Koning als een takje, zo klein, zo weerloos en breekbaar.
Maar uit dat takje is een boom gegroeid, een banier.
Een teken voor alle volken.

Je ziet - op het Kerstfeest - de vertegenwoordigers van volken komen ... herders van de velden, wijzen uit het Oosten.
Armen en rijken.
Blanken en zwarten.
Om deze Koning te aanbidden.
De Vorst die vrede brengt voor u en jou en mij.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Haarlem 23 december 2001

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !